

Οι νέες περιπέτειες του Φρανκ Μπιάσκομπ

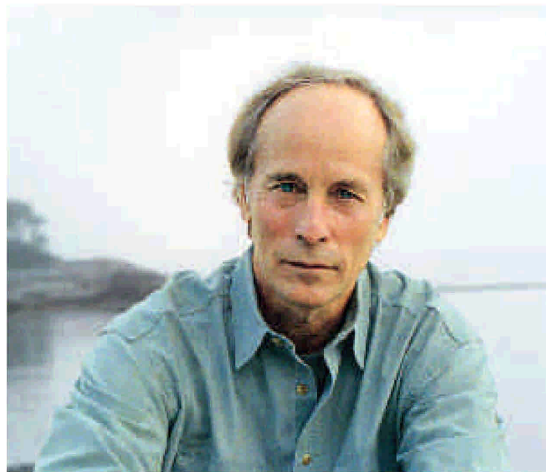
Ο τελευταίος τόμος της τριλογίας του Ρίτσαρντ Φορντ

ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΦΟΡΝΤ
Η Χώρα, όπως είναι
 εκδ. Πατάκης

Της **ΝΤΟΡΑΣ ΜΑΚΡΗ**

Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί πως με τη συγγραφική του τέχνη ο Ρίτσαρντ Φορντ εγγράφει το δικό του, αυτοτελές κεφάλαιο στη σύγχρονη αμερικανική λογοτεχνία. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει πως ο ίδιος δεν αναγνωρίζει οφειλές, όπως αυτή στον Ε. Λ. Ντόκτοροου, που υπήρξε καθηγητής του στο μάθημα δημιουργικής γραφής στο Πανεπιστήμιο Καλιφόρνιας, Ιρβίν. Όμως, το βάθος και η οξυδερκεία της παρατήρησης, η αποκλειστική προσήλωση στον εσωτερικό, τον «υποκειμενικό» χαρακτήρα του προσώπου, στο άτομο που στοχάζεται για το «εδώ και τώρα» της ζωής του, κάνουν τη λογοτεχνική συνεισφορά του Φορντ σχεδόν μοναδική.

Η «Χώρα, όπως είναι» αποτελεί, σύμφωνα με τον συγγραφέα, τον τελευταίο τόμο της τριλογίας, με πρώτο τον «Αθλητικογράφο» και δεύτερο την «Ημέρα Ανεξαρτησίας». Κεντρικός ήρωας και εδώ, όπως και στα δύο προηγούμενα μυθιστορήματα, είναι ο Φρανκ Μπιάσκομπ, μεσίτης ακινήτων στο Νιου Τζέρσι. Στα 55 χρόνια του είναι επαγγελματικά πετυχημένος, πάτερρας δύο παιδιών που ακολουθούν τον δρόμο τους και ευτυχισμένοι σύζυγος σε δεύτερο γάμο. Όπως ο ίδιος σχολιάζει αργόρρητα, έχει εισέλθει στη «μόνιμη περίοδο» της ζωής του, ένα ηλικιακό στάδιο όπου και το πιο πρόσφατο παρελθόν διαγράφεται, ο φόβος για το μέλλον εξασθενεί, ενώ κυριαρχούν η ηρεμία, η ασφάλεια και οι μικρές απολαύσεις. Ο Φρανκ έχει αποδεχθεί την ύπαρξή του με λάθη και παραλείψεις, που όμως δεν επιφυλάσσει βίαιες αλλαγές. Τα γεγονότα όμως που ακολουθούν τον υποχρεώνουν σε συνεχείς επαναδιαπραγματεύσεις της «μόνιμης περιόδου»: η δεύτερη σύζυγός του τον εγκαταλείπει με τον πρώην άνδρα της που θεωρούσε νεκρό, εκείνος ανακαλύπτει ότι πάσχει από καρκίνο προστάτη, η πρώτη του σύζυγος επιχειρεί την επανασύνδεσή τους, ο θιβετιανός βοηθός του του

Η οξυδερκεία της παρατήρησης, αλλά και η αποκλειστική προσήλωση στο άτομο που στοχάζεται για το «εδώ και τώρα» της ζωής του, κάνουν τη λογοτεχνική συνεισφορά του Φορντ σχεδόν μοναδική.

προτείνει να εξαγοράσει την κτηματομεσιτική επιχείρησή του, ενώ οι γειτονές του γίνονται θύματα αιματηρής ληστείας στη διάρκεια της οποίας ο ίδιος τραυματίζεται σοβαρά.

Όλα αυτά τα συμβάντα θα μπορούσαν να έχουν καταρρακώσει την ψυχική δύναμη και διανοητική ενέργεια του πρωταγωνιστή ή θα μπορούσαν να είχαν παρασύρει έναν λιγότερο οξυδερκή συγγραφέα σε ερπουσιώδεις περιγραφές και άσκοπη επιβάρυνση της πλοκής με δευτερεύοντες χαρακτήρες και επεισόδια. Όχι όμως τον Φορντ, ο οποίος μένει προσπλωμένος στη λεπτομερή και διαγνή καταγραφή της ροής της σκέψης του Φρανκ. Γιατί ο Φρανκ είναι πάντοτε στο επίκεντρο της πρωτοπρόσωπης αφήγησης, περιγράφοντας τα περίπλοκα συναισθήματα, τους ελλειπτικούς ή δυσνόητους συλλογισμούς, τις ενίοτε ακραίες αντιδράσεις του.

Ωστόσο, αν μη θεωρηθεί ο Φρανκ ένα είδος υπαρκτού φιλοσόφου, που ζει αποξενωμένος από το ιστορικό γί-

γνεσθαι. Αντίθετα, το είδος της δουλειάς του τον υποχρεώνει να συνδιαλέγεται με νέους, αλλά και να στοχάζεται διαρκώς πάνω στις μεταβολές που υφίσταται ο τόπος του: ο βιομηχανικά οικείος χώρος (γειτονιά, πλατεία, δρόμοι, μαγαζιά) μετατρέπεται σε ανοίκειος εξαιτίας της ανεξέλεγκτης αστικής επέκτασης και εμπορευματοποίησης της γης.

Στις 3 μέρες έως την Ημέρα των Ευχαριστιών, κατά τις οποίες εξελίσσεται το μυθιστόρημα, ο Φρανκ συνειδητοποιεί ότι παρά τις καλοπροαίρετες προσπάθειές του να βρει καταφύγιο στη στασιμότητα της «μόνιμης περιόδου» και να απαλλαγεί από τον άγχος της μεταβολής που νομοτελειακά οδηγεί στον θάνατο, η ζωή του είναι σε συνεχή κίνηση. Διαγράφοντας μια δυναμική πορεία από το «Είναι» στο «Γίνεσθαι» και επικυρώνοντας έτσι τη δημιουργικότητα της ελευθερίας του. Χωρίς ηθολογίες ή διδακτικά συμπεράσματα, αλλά με αισιοδοξία και αποφασιστικότητα, ο Φρανκ καταφέρνει στο τέλος να βγει νικητής.